

1910
1985

75 LAT
ZHP

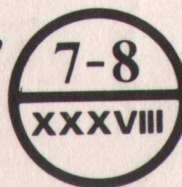

Raz harcerzem - zawsze harcerzem
Raz harcerką - zawsze harcerką

na tropie

archiwum
harcerskie.pl

LITANIA SOLIDARNOŚCI

Matko oszukanych
- módl się za nami
Matko zdradzonych
- módl się za nami
Matko w nocy pojmanyh
- módl się za nami
Matko internowanych
- módl się za nami
Matko uwieczonych
- módl się za nami
Matko na mrozie trzymanych
- módl się za nami
Matko bitych pałkami
- módl się za nami
Matko przerażonych
- módl się za nami
Matko zastrzelonych
- módl się za nami
Matko górników
- módl się za nami
Matko stoczniovcw
- módl się za nami
Matko robotników
- módl się za nami
Matko studentów
- módl się za nami
Matko niestusznie skazanych
- módl się za nami
Matko prawdziomyh
- módl się za nami
Matko nieprzekupnych
- módl się za nami
Matko zrozpaczonych
- módl się za nami
Matko osieroconych
- módl się za nami

SOLIDARNOŚĆ

Królowo Polski cierpiącej
- módl się za nami
Królowo Polski walczącej
- módl się za nami
Królowo Polski niepodległej
- módl się za nami

Przez modły Papieża Jana Pawła
Przez więzienie sługi Twego Lecha
Przez poniżenie uczonych i pisarzy
Przez bohaterstwo młodych
Przez samotność starców
Przez nadzieję milionów

Daj nam wszystkim żyć w wolności i prawdzie.
Amen

MODLITWA O WOLNĄ POLSKĘ

Ostatkiem sił wołam do Ciebie
Błagam strzępami myśli.
Ocal, umocnij Polskę!

Gasnę powoli
Z Twojej woli
I już Ojczyzny mojej
Nie zobaczę ...

To nic.
Chociaż tak bardzo boli
To nic.
Obyś tylko Polsce
Wolność i pokój dać raczył
I widmo głodu oddalił,
Byleś tylko Polskę ocalił ...
Nawet, jeśli tego nie doczekam,
Ja się nie żalę.

Przyszłość Harcerstwa

* * *

na Obeczyźnie

1. Nasze cele: ideologia przyrzeczenia i prawa harcerskiego podobnie jak ideologia chrześcijańska są niezmiennie.

Chcemy wychować chłopca i dziewczynkę realizujących prawo harcerskie w swym życiu codziennym, pracujących nad swym charakterem, biorących udział w życiu społeczności polskiej, zachowujących język i kulturę swych ojców oraz gotowych służyć sprawie niepodległości Polski.

Wysuwamy na czoło wychowanie Polaka - obywatela kraju zamieszkania a nie Anglika - Amerykanina - Kanadyjczyka itp. - polskiego pochodzenia.

2. Trudności: oczywiście zdajemy sobie sprawę, że osiągnięcie tego celu będzie w atmosferze moralnej (- pozwalania na wszystko -) i politycznej (- oddanie Europy na pastwę Rosji -) coraz to trudniejsza. Nie żuźmy się. Stan "polskiego posiadania" - to znaczy polska świadomość młodych pokoleń naszych będzie się kurczyć. Będą coraz to większe trudności w prowadzeniu pracy harcerskiej. Możemy nie znaleźć wkrótce wspólnego języka. Wszelkie objawy narastających trudności w pracy należy rejestrować, by znaleźć środki zapobiegawcze.

Będą próby przerebadowania przyrzeczenia i prawa harcerskiego, zmniejszenia wymagań od instruktorów. Będą o to wolałi nawet instruktorzy, którzy żywo są zaangażowani w pracę, ale to tylko dlatego, aby ułatwić sobie pracę, "pójść linią najmniejszego oporu" i osiągnąć bodaj pozorne rezultaty, gdyż brak rezultatów często zniechęca.

Będą próby załatwienia polskości jakimś uproszczonym trykiem - podręcznikiem, który w pytaniach i odpowiedziach będzie próbował zapewnić bodaj minimalne werbalne wiadomości o Polsce i harcerstwie. Ale czy to może nam wystarczyć!?

Odnosnie do prawa, będą argumenty, by przymykać oczy na niebezpieczne stosowanie prawa, byle tylko młodzież przychodziła na zbiórki, byle nie traciła kontaktu z polskim środowiskiem. Otóż tu leży największe niebezpieczeństwo dla przyszłej pracy.

Pamiętajmy, że niezmienną wysoką ideologią naszej kadry instruktorskiej będzie największą siłą przyciągającą młodzież do szeregów Z.H.P. Nie pobażaniem i schlebaniem młodzieży ale o s o b i s t y m p r z y k ł a d e m pełnej realizacji prawa harcerskiego potrafimy zapełnić szeregi nowymi ochotnikami.

Samowychowanie w myśl prawa i przyrzeczenia, oraz Polska jako cel ideowych i materialnych zabiegów będą nadal kompasem naszej pracy. Oczywiście przeszłość kulturalna nieprzeradegowana wedle marksistowskiej recepty.

3. Szkolenie kadr.

Większe trudności w pracy wymagają zdolniejszych i lepiej szkolonych instruktorów. Władze harcerskie: Naczelnictwo i Główne Kwatery wysuną na czoło swych poczyną szkolenie odpowiednio do dzisiejszych zadań przygotowanej kadry instruktorskiej.

W pracy będziemy troszczyli się o elementy czystego harcerstwa łączącego nas przez morza i kontynenty przyrzeczeniem, prawem i systemem zastępowym. Karności kadry instruktorskiej musi być większa niż dotychczas. Nie możemy zgodzić się na odwoływanie się do sądów kraju zamieszkania, jeżeli nam się nie podoba decyzja władz harcerskich. Nasza organizacyjna jurysdykcja musi być doskonała i powinna nam wystarczać.

Jeżeli ktoś oczekuje lapidarnego sformułowania tego paragrafu, odpowiem mu, że w pracy harcerskiej j a k o ś ć więcej jest warta aniżeli i l o ś ć.

4. Sposoby oddziaływania: wspólne centralne pismo młodzieżowe i instruktorskie ma się znaleźć w rękę każdego członka organizacji - zgodnie z wiekiem i pełnioną funkcją.

Podręczniki ukazujące się muszą mieć zatwierdzenie właściwych władz harcerskich.

PAMIĘTAJ

ŻE KAŻDY, KTO
CZYTA, NA TROPIE,
POWINNIEN ZAPŁACIĆ
PRENUMERATĘ!

Podstawowe obrzędy, pieśni, sposób przeprowadzania prób, system zastępowy mają być jednakowe na wszystkich kontynentach, bo będą najlepszą spójnią organizacyjną poprzez lądy i morza.

Nie będziemy mianowali instruktorami (kami) kandydatów (tek) nie władających językiem polskim. Drużyny harcerskie oprzemy o parafię i szkołę ojczystą, a dla każdej drużyny zdobędziemy świetlicę harcerską. Każda harcerka i każdy harcerz będą uczęszczali do szkoły ojczystej.

Lokalne warunki terenowe, czy przepisy państwowe wysuną różne metody pokonywania trudności, ale bez podstawowej metody przyrzeczenia, prawa harcerskiego i systemu zastępowego nie może istnieć prawdziwe harcerstwo.

Zacnowamy w naszej pracy obozy, kursy, konferencje, zjazdy okresowe, by sprawdzić i porównać nasze osiągnięcia i wyniki.

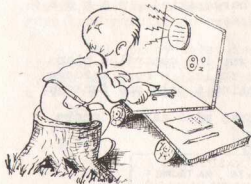
Utrzymamy żywy kontakt prasowy, by znać się wzajemnie, wspierać ideowo, wyrównywać poziomy, budzić pomysły, pomagać sobie a nie imponować, że "my geniusze a wy cymbały".

Potrzebujemy wiary w dobro naszej sprawy, więcej wzajemnego wyrozumienia i nieszląbnącego entuzjazmu. Atrakcyjny program pracy drużyn pociągnie młodzież do naszych szeregów. Harcerstwo stanie się znowu r u c h e m m ł o d z i e - z y .

Przeżyliśmy cięższe chwile w życiu narodowym, więc pokonamy i obecne ćwierćwiecze bankructwa ideałów ludzkości.

Niech żywi nie tracą nadziei.

hm I. Płonka

Odznaka
75-lecia
Z.H.P.

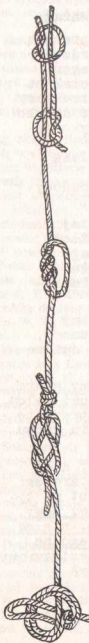
dzień wielkiej przygody

W dalekiej wędrowce wśród dolin i gór,
O Wielkiej Przygodzie zaszumi nam bór -
I pieśń się rozlegnie, doliną pobiegnie,
A echo zbudzone przyniesie nam wtór.

Niech szumi nam ciemny bór,
Niech wieje wiatr z dolin, z gór,
W sercu szerokim wśród wichru tohnień,

Wabi nas w dal cały świat,
W sercu tkwi żar młodych lat,
Wielkiej Przygody nadchodzi dzień.

Radość w przygodzie, w radości jest moc,
Więc idźmy razem przez wichry i noc,
Bo piękny czas walk i burz
Spłynie jak krew z jasnych zórz,
Wielkiej Przygody nadchodzi dzień!

Przygotujmy zlot

Poniżej przedstawiamy bardzo cenne wypowiedzi i uwagi na sugestie programowe - drużny hm Ewy Jastrzębskiej:

Drużna hm Ewa Jastrzębska -

Kilka punktów nad którymi jednak warto pomyśleć, uważam:

1. System zastępowy -- prawie zanikający. Drużyny pracują jeszcze jako tako, ale system zastępowy jest bardzo niezadbane i nigdy nie dostosowywaliśmy go do wymagań naszego terenu. Czy nie warto byłoby położyć nacisk na zastępy jako grupy pracujące i na nich oprzeć strukturę zlotową? Można byłoby zastępy zlotowe, wytypować daleko przed zlotem, dać zadania do przygotowania, a wykonać na zlocie.
2. Budownictwo obozowe -- tak bardzo u nas słabe. Jaka cudowna okazja dla starszych instruktorów, żeby podzielić się swoją wiedzą. Zaplanować czas na budowy i ogłosić konkursy na specjalne sprząty obozowe.
3. Specjalny, dobrze przemyślany program dla starszej młodzieży. Jak bardzo pod tym względem nawalił Zlot w Ohio. Może dlatego, przynajmniej u nas w Chicago z grupy która była w wieku dorastającym na zlocie, zupełnie nikt nie pozostał w harcerstwie. Przykład: - Systematyczna nauka i pokaz tańców ludowych.
4. Przyroda -- w naszym harcerstwie raczej ignorujemy przyrodę, z którą nasza młodzież ma ciągłą styczność, tzn. Amerykańską. Jak dobrze byłoby przygotować ćwiczenia przyrodnicze do przeprowadzenia na zlocie.
5. Opisiska i pokazy -- robią się coraz uboższe, a my starsi patrzymy tylko z ubolewaniem, ale nikt nie podnosi palca. Gdyby tak kilka osób zajęło się zbieraniem i przygotowało wianem inscenizacji, czerpiąc z nowych źródeł. Tu znów jest świetna szansa dla starszych instruktorów.
6. Przeżycia i atrakcje -- Najpierw trzeba ustalić, dla kogo będą te przeżycia atrakcyjnymi. Dla nas, starszego pokolenia, czy dla młodzieży, dla której ten zlot ma być wielkim przeżyciem. Do przeżycia dźwięki ceremonie, mowy, kazania i defilady z godzinami stania na słońcu, nie są chyba atrakcją dla młodzieży. A jak dużo było tego na ubiegłych zlotach? I tu chyba najważniejsza rzecz: zróbmy ten zlot takim, żeby nikt, kto go przeżyje, nie był w stanie opuścić nasze szeregi.

hm Ewa Jastrzębska

75 lat Związku Harcerstwa Polskiego

Leonidas Kliszewicz

Twórcą skautingu był Lord Robert Baden Powell, a rozwój tego ruchu jako systemu wychowawczego zaczyna się w Anglii w 1907 roku.

Celem skautingu jest wychowanie chłopca na dobrego obywatela metodą puszczającą, przy pomocy gier i zajęć praktycznych, przez wywiady, życie obozowe, podchożenie, tropienie i tunc podobne zajęcia.

Skauting określa Baden Powell jako szkołę wychowania obywatelskiego przez współżycie z przyrodą. Podkreśla jednak przy tym, że skauting jest uzupełnieniem wychowania szkolnego, rozwijając swoimi metodami charakter, zdrowie i sprawność jednostki.

W chwili powstania ruchu skautowego Polska znajduje się w niewoli, ale już w październiku 1910 r. prof. E. Nabel zakłada pierwszą polską drużynę skautową w szkole im. W. Wróblewskiego w Warszawie.

Za kolebkę polskiego skautingu uważany jest jednak Lwów. Tu w tym samym roku K. Żorawski tworzy Drużynę Zwiadowczą im. plk. Miłkowskiego. W marcu 1911. Andrzej Malkowski i Jerzy Grodyński, przy poparciu naczelnika Związku Sokolego dr. Kazimierza Wyrzykowskiego, organizują pierwsze kursy skautowe we Lwowie i Brzuchowicach. W maju 1911 r. zorganizowana zostaje we Lwowie Komenda Skautowa w składzie dr. K. Wyrzykowski, A. Malkowski, Olga Drahonowska, J. Grodyński i Alojzy Horak, a następnego dnia formalne zorganizowanie 1., 2. i 3-iej lwowskich drużyn harcerzy. W lipcu wychodzi predręcznik Malkowskiego „Skauting jako system wychowania młodzieży”. Zaczynają się kursy, obozy, zakładane są drużyny w innych

miastach Małopolski, zaczyna wychodzić dwutygodnik „Skaut”.

W krótkim czasie skauting rozszerza swoją działalność na wszystkie trzy zabory. W zimie 1911 r. powstaje pierwszy zastęp harcerzy w Kijowie. W 1913 r. utworzona zostaje sekcja żeńska skautingu pod kierownictwem Olgi Drahonowskiej, w tym czasie już żony A. Malkowskiego. W lecie 1913 r. 30 skautów bierze udział w Zlocie Skautowym w Birmingham. Drużyna ta uznana zostaje przez Baden Powellą, jako reprezentacja Polski, co wywołuje ostry sprzeciw i protest przedstawicieli dyplomatycznych naszych zaborców. Malkowski organizuje też harcerstwo polskie na terenie Stanów Zjednoczonych i w 1914 r. sięga ono cyfry 3 tysiące członków.

W Kijowie powstaje miejscowa Komenda Skautowa.

W organizacji zaczyna się przyjmować nazwa harcerz, harcerka, harcerstwo.

Wybuch wojny przerywa chwilowo szkolenie i rozprasa wielkich harcerską. Widzimy ją teraz w formacjach wojskowych, w służbie sanitarnej i służbie politycznej. W listopadzie 1918 r. następuje scalenie Harcerstwa w jeden Związek Harcerstwa Polskiego.

Największe zasługi w powstaniu i rozwoju polskiego skautingu położył Andrzej Malkowski i on jest uważany za jego twórcę.

Początki swego działania Harcerstwo opiera o Związek Sokoli, z której to organizacji wychodzi szereg wybitnych instruktorów harcerskich.

Niestety Malkowski nie doczekał się rozwoju Harcerstwa w wolnej Ojczyźnie, ponieważ zginął w styczniu 1919 r. plynąc z misją wojskową gen. Hallera do gen. Zeigowskiego w Odessie, na sku-

tek wpłynęła statku ma minę w zatoce męsyjskiej.

W ciągu dwudziestu lat niepodległości Harcerstwo staje się czołową organizacją młodzieżową. Hasło „służby Bogu, Polsce i Bliźniom” stawia go na najwyższym poziomie ideowym, a członków organizacji czyni elitą polskiej młodzieży. Nic więc dziwnego, że kiedy w dniu 8 kwietnia 1936 r. zarządzeniem Rady Ministrów, ZHP otrzymuje swój statut, nadana mu zostaje nazwa „stowarzyszenia wyższej użyteczności”.

Stan ZHP w 1937 r.: 120.935 harcerzy, 69.785 harcerki i poza granicami Kraju ok. 90.000.

W chwili wybuchu drugiej wojny światowej Harcerstwo było potężną organizacją młodzieżową, przepojoną głęboką wiarą i miłością Boga i Polski. W kampanii wrześniowej Harcerstwo wzięło czynny udział podejmując się przede wszystkim służb pomocniczych, a w wielu wypadkach stanęło do walki z bronią w rękę, jak to miało miejsce w Górkach Wielkich, w obronie Bielska, Sosnowa, Lwowa i innych miejscowości. Szczególnie podkreślany był udział harcerki i harcerzy w obronie Warszawy. Burza wojenna nie zakończyła działalności Harcerstwa.

W kraju przeszło ono do działania konspiracyjnego tworząc tak zwane Szare Szeregi, a ci harcerze, którzy opuścili Kraj, gdziekolwiek się znaleźli, tam natychmiast rozpoczęli pracę od nowa.

W październiku 1939 r. członkowie naczelnych władz harcerskich, którzy znaleźli się w Paryżu, utworzyli pod przewodnictwem przewodniczącego ZHP dr. M. Grażyńskiego, Naczelny Komitet Harcerski na czas wojny. W rok później po przybyciu do W. Brytanii przewodniczącą tego komite-

została hm. R.P. Olga Małkowska, a zastępcą hm. Kazimierz Sabbat. Z młodzieży harcerskiej ewakuowanej na Środkowy Wschód i Bałkanów powstały jednostki harcerskie w Palestynie. Na Węgrzech istnieją drużyny harcerskie i kregi starszoharcerskie.

Praca harcerska na Środkowym Wschodzie w wojsku zaczyna się od pierwszych dni jego istnienia.

W 1940 r. powstaje w Homs, w Syrii krag starszoharcerski, a w kilka tygodni później w obozie Latrum w Palestynie, który otrzymał zgodę władz wojskowych na prowadzenie pracy harcerskiej w wojsku. Z Kregu tego pochodzą m.in. hm. Ignacy Płonka, ks. Rafał Grządziel i hm. Zygmunt Szadkowski.

W 1940 r. powstaje na Cyprze drużyna harcerzy, która w 1941 r. przybywa do Palestyny, by już w sierpniu wyjechać do Livingstone w Rodezji. W Palestynie powstają nowe jednostki harcerskie. W listopadzie 1942 powołany zostaje do życia hufiec, a następnie Chorągiew Palestyńska.

Walny zjazd instruktorów powołuje w tym samym roku Radę ZHP na Wschodzie pod przewodnictwem plk. dypl. hm. Stanisława Sieleckiego.

Na wiosnę 1942 r. na Środkowy Wschód przybywają oddziały Armii Polskiej z Rosji, a z nimi nowi instruktorzy, harcerze i młodzież.

W wojsku zarejestrowanych jest 11 kregów starszoharcerskich, których działalność kończy się dopiero po wojnie po przybyciu do Anglii.

Od kwietnia 1942 r. organizuje się praca harcerska w Teheranie, Isfahanie i Ahwazie. Powstaje chorągiew harcerska, z której we wrześniu 1944 r. wyjeżdża do Nowej Zelandii hufiec z Isfahanu liczący 539 harcerów, harcerzy i zuchów. W 1946 r. powstaje chorągiew harcerska w Libanie, która pracuje do 1947 r. W 1942 i w 1943 r. powstają drużyny i hufce harcerskie w Afryce, a mianowicie w Tanganice, Ugandzie i Rodezji.

W 1944 r. Harcerstwo w Afryce osiąga cyfrę 4114 młodzieży. Praca z Afryce kończy się w 1948 r. z chwilą ewakuacji ludności polskiej do Anglii. W 1942 r. zaczyna się też organizować praca harcerska w Indiach i w 1944 r. Chorągiew Indyjska liczy 1334 harcerów, harcerzy i zuchów. Praca harcerska w Indiach kończy się w lutym 1948 roku.

W 1945 r. jeszcze przed zakończeniem wojny, zaczyna się rozpoczynać praca harcerska na terenie Europy zachodniej, a mianowicie w Belgii, Holandii, Szwecji, Hiszpanii, Austrii, Niemczech i Francji, oraz na terenie Wielkiej Brytanii. Na terenie samych

Niemiec Harcerstwo liczy w tym czasie około 25 tysięcy członków.

W wyniku ewakuacji ludności z tych terenów stany szybko topnieją i praca stopniowo zaczyna się kurczyć, a na niektórych terenach zupełnie zanika, jak np. w Austrii, Szwecji, Hiszpanii i Danii. W innych postępuje to wolniej, tak że w praktyce w chwili obecnej nie ma jednostek harcerskich w Niemczech Zachodnich, Holandii i Belgii. Powstają jednak jednostki harcerskie na innych terenach. Mamy więc licznie duże chorągwie harcerów i harcerzy w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych i Australii, oraz małą chorągiew w Argentynie.

Najliczniejsze stany mają wciąż jeszcze chorągwie harcerskie w W. Brytanii. Wielka Brytania pozostaje też siedzibą Naczelnictwa ZHP. Przewodniczącymi ZHP od czasu wojny byli: plk. dypl. hm. Stanisław Sielecki, hm. Nikodem Sulik, hm. Zygmunt Szadkowski, a od 1967 r. do chwili obecnej hm. Ryszard Kaczorowski.

W tym samym okresie Naczelniczkami Harcerów były: hm. R.P. Helena Grażyńska, hm. Irena Łukomska, hm. Elżbieta Andziejowska, hm. N. Duffek Milewska, hm. Irma Paluchowska, hm. Władysława Spławska i hm. Halina Śledziwska.

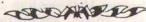
Funkcje Naczelników Harcerzy pełnili: hm. Kazimierz Burmajster, hm. Zbigniew Fallenbuchl, hm. Wojciech Dłużewski, hm. Ryszard Kaczorowski, hm. Jerzy Witting i hm. Jacek Bernasiński.

Sytuacja w jakiej znalazła się Polska po „wycięskiej” wojnie wprowadziła ogromne zamieszanie wśród Polaków znajdujących się poza granicami Kraju. Jedni zdecydowali się na powrót, inni pozostali na Zachodzie, by protestować przeciw temu co się stało z Polską. A ci, którzy pozostali w większości wierzyli, że ich tułaczka poza Krajem nie będzie długa.

Naczelnictwo Związku Harcerstwa Polskiego pozostało poza granicami Kraju i stało się władzą naczelną nie tylko tych, którzy wraz z nim pozostali na obczyźnie, ale stało się reprezentacją całego Harcerstwa Polskiego w Kraju, Harcerstwa niezmiennie oddanego służbie Bogu, Polsce i bliźnim.

Po 45 latach pobytu poza granicami Kraju jesteśmy ciągle Harcerstwem Polskim. W szeregach naszych mamy już trzecie powojenne pokolenie harcerskie, pokolenie zrodzone z rodziców Polaków urodzonych już poza granicami Polski. Przez swoje urodzenie mają oni obywatelstwo różnych krajów swoje zamieszkania, ale znając swoje pochodzenie i mając patriotyczne wychowanie w rodzinie, polskim kościele, polskiej szkole i polskiej organizacji młodzieżowej, czują się Polakami i dumni są ze swego pochodzenia. Nie zmieniły się nasze cele i zadania, nie zmieniły się nasze ideały od celów i ideałów tych, którzy tworzyli Harcerstwo 75 lat temu.

Jesteśmy wiernymi spadkobiercami naszych wielkich poprzedników. Jesteśmy dziećmi Polski, Bogu i Polsce służymy i służyć będziemy.

hm. L. Kłiszewicz

HISTORIA HARCERSTWA

1907

Rozwój skautingu jako systemu wychowawczego. Robert Baden-Powell organizuje pierwszy oboz skautów.

1908

Wychodzą książki Baden-Powella "Skauting dla chłopców", podstawowy podręcznik dla skautów.

1909

Wiadomości o skautingu docierają do Polski. Andrzej Małkowski tłumaczy książkę Baden-Powella.

1910

Założenie pierwszej drużyny w Warszawie.

1911

Założenie pierwszych drużyn, żeńskiej i męskiej, w Lwowie. Andrzej Małkowski przystosowuje idee skautingu do warunków polskich i rozwija w harcerstwie polskie.

1913

I Zlot w Birmingham w Anglii z udziałem polskiej drużyny.

1914

Ustalenie tekstu przyrzeczenia i prawa harcerskiego.

Przyjmuje się nazwa harcerstwo zamiast skautingu.

1916

Drużyny harcerskie działają pod zaborami oraz w Kijowie, na Syberii, w Austrii, w Ameryce.

Wojna. Harcerze i Harcerki walczą o wolność Polski.

1918

Organizacje harcerskie z wszystkich zaborów łączą się i tworzą ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO. Rozwój pracy harcerskiej w całym kraju.

1927

Rozwój żeńskiej pracy zuchowej.

1931

Rozwój męskiej pracy suchowej.

1932

Światowa konferencja skautek na Buzu.

1935

Zlot w Spale z okazji 25-lecia Harcerstwa.

1940

W czasie II-giej wojny światowej harcerstwo męskie w Polsce, zajętej przez Niemców, pracuje w ukryciu jako "Szare Szeregi", żeńskie jako "B.G." (Bądź Gotów).

Równocześnie powstają drużyny harcerskie wśród Polaków rozrzuconych po świecie przez wojnę - we Francji, w Anglii, w Egipcie.

1942

Powstają liczne drużyny harcerskie przy wojsku i w ośrodkach polskich w Afryce, Anglii, Indiach, Iraku, Iranie, oraz w Palestynie.

1944

W okupowanej Polsce harcerze tworzą bataliony Armii Krajowej "Zośka", "Parasol", "Wigry", które walczą w Powstaniu Warszawskim. Harcerki odznaczają się w służbie sanitarnej, łączności i sabotażu.

1946

Na Zjeździe Harcerskim we Francji ustalone zostają zasady działalności Harcerstwa poza granicami Kraju.

1960

Po całym świecie odbywają się zloty harcerskie z okazji 50-lecia Harcerstwa.

1966

Harcerstwo bierze czynny udział w obchodach ku czci 1000-lecia Polski Chrześcijańskiej.

1969

Zlot Harcerstwa Polskiego ze wszystkich krajów na Monte Cassino w 25-tą rocznicę bitwy.

Maciej K. Sarbiewski

Szkołą życia nie są książki,
Ni uczonych pism foliady,
Jeno groby bohaterów,
Zmarłych dla ojczyzny chwały !

1924 - Z dziesięciu stających do zawodów drużyn miejsce pierwsze zdobyła 13 drużyna warszawska. zobacz N.t. nr 5-6/1965 Historia Harcerstwa 1909-39. Harcerki obozują na swoim zlocie w Swidrze. Uczestniczy w nim 809 harcerki i 44 instruktorki. Na zlot przybyło 25 skautek z Lotwy.

1 - 3 sierpnia - Helenówek koło Warszawy
"Wolne Harcerstwo" odbywa III zjazd, na którym dochodzi do zerwania obrad. "W.H." po nieudanych zjeździe już nie powstaje. Natomiast bezpośrednio po zerwaniu obrad w Helenówku dochodzi do zebrania konstytucyjnego organizacji "Pionier". Zostaje ono przerwane przez policję, jako odbywane bez zgody władz.

10 - 17 sierpnia - Kopenhaga
W II Jamboree /międzynarodowym zlocie skautów/ bierze udział 52 osobowa polska drużyna reprezentacyjna i 76 osobowa polska drużyna gości. Jest to ostatni zlot międzynarodowy skautowy, na którym są skautowe zawody międzynarodowe. Reprezentacja polska uzyskała piąte miejsce na 13 zespołów, biorących udział w zawodach.

Nawiązują się kontakty międzynarodowe. Delegacja polska bierze udział w III międzynarodowej konferencji skautowej. Poprzednio w lipcu 16-23 grupa 8 instruktorek i 8 harcerki bierze udział w zlocie skautek i III Międzynarodowej Konferencji instruktorek skautowych w Foxlease /Anglia/.

- Związek Harcerstwa Polskiego przechodził kryzys programowy i organizacyjny, czego wyrazem był spadek liczby młodzieży. W roku 1922 ZHP liczył 31 tysięcy harcerzy i 19 tysięcy harcerki, a w roku 1924 - 25 tysięcy harcerzy i 12 tysięcy harcerki. Spadek liczebności zarysował się zwłaszcza ostro w organizacji harcerzy, w której liczba członków w ciągu jednego roku spadła o 6 tysięcy. Kierownictwo Harcerstwa uznało, że główny wysiłek należy poświęcić podniesieniu poziomu ideowego pod hasłem "jakość, a nie ilość". Nie było to zgodne z opinią zespołów młodszych instruktorów. W następnych 5 - 7 latach rywał się powoli wzrost liczby harcerki i harcerzy.

1925 - 15 kwietnia - Warszawa
II Zjazd Starszego Harcerstwa, na który stawili się przedstawiciele zaledwie 4 kół, zajmuje się tezami ideowymi. Starsze harcerstwo w 90 % składało się z młodzieży akademickiej. Odbywający się dwa dni po tym zjeździe Walny Zjazd Harcerstwa zajmuje się również starszym harcerstwem, ale nie wychodzi poza ogólne stwierdzenia stanu. Związek odczuwa brak podstaw finansowych do szerszej działalności.

- 31 maja - Książ /Wielkopolska/
Zorganizowanie zawodów drużyn wiejskich świadczy o próbach zaktywizowania terenu wiejskiego.

1925 - 23 sierpnia - Sromowce Wyżne /Pieniny/
Otwarcie szkoły instruktorów "Cisowy Dworek". /Wybudowany staraniem
drużny Olgi Maikowskiej/.

1926 - 10 - 11 maja - Kraków

Na zjeździe walnym, który odbył się w gorącym nastroju, dochodzi do
pierwszych konfrontacji pomiędzy niezadowolonymi "młodymi instruk-
torami" i władzami ZHP. Podniesiona zostaje sprawa uprawnień młod-
szych stopniem instruktorów do współdecydowania o sprawach harcer-
stwa. Zjazd walny wezwał Naczelnictwo do podjęcia pracy harcerskiej
wśród młodzieży wiejskiej, robotniczej i rzemieślniczej.
Lato przynosi ożywienie obowiznictwa: wzrasta liczba obozów ponad
dwukrotnie w stosunku do roku 1924, jak również podnosi się poziom
obozów. W Warszawie organizuje się wystawa obowiznictwa.

1927 - 23- 24 kwietnia - Warszawa

VII Zjazd Walny podejmuje następującą uchwałę: * ZHP biorąc pod
uwagę znaczenie, jakie dla Polski posiada dostęp do morza, oraz
wyszukanie dróg wodnych, przystępuje do organizowania drużyn mors-
kich na szeroką skalę. ZHP wyzwa młodzież, aby przez uprawianie
sportów wodnych, wytworzyła powszechny pęd ku morzu i zrozumienie
znaczenia żeglarsstwa ze względu na jego wartości wychowawcze, ekono-
miczne i polityczne".

Słowem tym towarzyszą efekty. Hel zaroził się od łodzi i kaj-
ków harcerskich z całej Polski. Pierwsza Morska Drużyna Poznańska
ruszyła na jachcie "Rybitwa" na zlot skautów morskich w Kopenhadze
i wzięła udział w międzynarodowych zawodach nawigacyjnych.

Główna Kwatera męska zwołała poprzednio w kwietniu I konfe-
rencję drużyn żeglarskich i morskich, na której m. in. wprowadzono
trzy kategorie drużyn żeglarskich i 5 stopni żeglarskich dla młod-
zieży, odpowiadających zwykłym stopniom harcerskim. G.K.K.-y zorzą-
niżowała kursy harmonizacyjne w Łekawie.

1928 - 7 czerwca - Warszawa

Na zwołaną drugą konferencję drużyn morskich stawia się 28 uczest-
ników reprezentujących 14 środowisk. Żeglarsstwo harcerskie notuje
kilka sukcesów. I Drużyna Ursynowska z Warszawy zdobywa na między-
narodowym zlocie skautów morskich na Węgrzech pierwsze miejsce
przed Anglią, Niemcami i Austrią. Dwie wyprawy na łodziach dociera-
ją do Morza Czarnego. Odbywają się liczne wycieczki po rzekach i
jeziorach polskich.

W styczniu 1928 zaczyna wychodzić Na Tropie w Katowicach. Redaktor-
ką jest hr. Maria Kapiszewska.

Zyčaj prunumeratora

Na tropie

1928 - 5- 20 lipca - Rybienko, koło Wyszkowa

II Ogólnopolski Zlot Harcerki jest zwołany w 500-ną rocznicę śmierci
Zawiszy Czarnego. W Zlocie bierze udział 1072 harcerki, 70 har-
cerek z zagranicy i 35 skautek. Prace organizacyjne i obsługi zlotu
podzielono pomiędzy chorągwie. Zawody z różnych dziedzin są przeglą-
dem umiejętności drużyn, ale nie współzawodnictwem o pierwszeństwo.

- 29- 30 grudnia - Warszawa

I Harcerskie Związkowe Zawody Strzeleckie inaugurują akcję corocz-
nych zawodów w tej dziedzinie sportu. Harcerstwo przyczynia się w
ten sposób do upowszechnienia strzelectwa w kraju.

1929 - 6 - 7 kwietnia - Niwka /Kyszowice/

Konferencja drużyn starszych harcerzy zawodowo pracujących poszuku-
je dróg dla zainteresowania harcerstwem młodzieży pracującej. Po-
szukuje się rozwiązań opartych o doświadczenia innych organizacji
skautowych.

- 12 - 23 lipca - Poznań

II Narodowy Zlot Harcerzy w Poznaniu, gdzie w tym czasie odbywa się
Powszechna Wystawa Krajowa będąca pierwszym dużym przeglądem pol-
skiego przemysłu. W Zlocie bierze udział 6700 harcerzy, z których
większość uczestniczy w zawodach z różnych dziedzin techniki harcer-
skiej. Obecni są goście z 8 krajów, najliczniej dopisali Węgrzy.
Harcerstwo ma efektowne stoisko na PWK, a przez trzy dni zespoły
zlotowe popisują się na wielkiej arenie umiejętnościami z techniki
harcerskiej, śpiewem, tańcami, gimnastyką itd.

- 31 lipca - 12 sierpnia - Birkenhead /Anglia/

Wyprawa 437 harcerzy udaje się na kolejny III międzynarodowy zlot
skautów. Wyprawa złożona jest z 3 kolejów: warszawskiego, śląskiego
i kombinowanego / z różnych chorągwi/. Wyprawa jest dużym sukcesem.
Liczba 400 polskich przedstawicieli jest mała w stosunku do blisko
50 tysięcy uczestników zlotu, ale obóz polski wyróżnia się pomysłowo-
ścią i oryginalnością urządzeń obozowych, zainteresowanie budzą
popisy regionalne. Doskonale zdaje egzamin starannie przygotowana
akcja propagandowa, informująca cudzoziemców o Polsce.

- 28 - 29 grudnia - Warszawa

Na zjeździe walnym obecny był Minister Wyznań Religijnych i Oświe-
cenia Publicznego. Od poprzedniego roku harcerstwo stało się przed-
miotem ataków politycznej prasy pravicowej, która podnosiła obawy
o wychowanie religijne i narodowe w ZHP. Zjazd popiera stanowisko
Naczelnictwa, które dało odprawę tym atakom. Zjazd uznaje potrzebę
wzmocnienia autonomii programowej, organizacyjnej i gospodarczej
Organizacji Harcerki i powołuje komisję, która ma zaproponować

odpowiednie zmiany w statucie. Zmierzały one do stworzenia dwóch organizacji ale z Radami, Naczelnictwem i Zjazdami Walnymi, a związanych wspólnym walnym zgromadzeniem i Zarządem Głównym oraz Radą Wychowania Harcerskiego. Projekt statutu nie został zatwierdzony.

* * *

1930 - 2 marca - Warszawa

Na odprowie komendantów chorągwi rzucone zostaje przez Tadeusza Strumiłłę hasło "ofensywy na młodzież". Rozpoczęcie przygotowań do zwiększenia liczby młodzieży harcerskiej. Sprawie tej zostaje poświęcony zjazd hufcowych i starszych harcerskiej zwolany do Szkoły Instruktorskiej Chorągwi Śląskiej na Buczu / 1 - 6 lipca/. Zaczyna się duża akcja przygotowań organizacyjnych i kadrowych.

- 6 - 13 lipca - Bucze /Katowice/

Dziesięciolecie harcerstwa śląskiego jest obchodzone uroczystie na Zlocie Harcerzy na Buczu koło Skoczowa i Zlocie Harceerek w Jęzorze /koło Katowic/. Uczestników około 900. Harcerstwo na Śląsku zostaje otoczone specjalną opieką wojewody śląskiego Michała Grażyńskiego, który widzi wielką rolę harcerstwa w ścisłym związku Śląska z resztą Polski. W szczególności harcerstwo śląskie zdobywa stałe ośrodki szkoleniowe: Bucze i Nierodzim.

- 11 - 25 sierpnia - Kiełpiny /koło Lidzbarka /
i Ogólnopolski Zlot Żeńskiej Starszyny - 620 uczestniczek.

Szwecja

1931 - 1 - 2 lutego - Kraków

Na Zjeździe Walnym Tadeusz Strumiłło wygłasza referat o ofensywie harcerskiej. W dyskusji krytykowana jest polityka Głównej Kwatery Męskiej. Zjazd dokonał wyboru 4 członków Naczelnej Rady Harcerskiej na miejsce ustępujących z powodu wygaśnięcia mandatu. Członków NKH powołanych w drodze wyborów przez zjazd walny było 24, na ogólną liczbę 41. Nowa Naczelna Rada Harcerska wybrała w dniu 2 lutego Michała Grażyńskiego Przewodniczącym ZHP. Powołany został nowy skład Naczelnictwa. Wynik wyborów był interpretowany przez niektórych instruktorów jako dowód zwycięstwa czynników sanacyjnych w ZHP. Powstałe duże zaognienie skłoniło instruktorki członkinie Naczelnej Rady Harcerskiej do złożenia oświadczenia, którego fragment brzmi:

"Przebieg ostatniego Zjazdu Walnego, który pozostawił na nas przykre wrażenie, był przede wszystkim wynikiem tkwiących w harcerstwie męskim od dawna i głębokich różnic programowych i metodycznych i wynikających stąd nieporozumień i tarć. Jest wiele szkodliwym interpretowanie tych przejawów jako rozgrywk politycznej, jako dążenia do opanowania Związku przez ludzi o takim czy innym kierunku politycznym".

- 12 kwietnia - Warszawa
Konferencja w Głównej Kwaterze Harcerzy w sprawie drużyn w szkołach powszechnych z udziałem przedstawicieli 12 chorągwi.

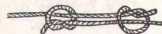
- 26 czerwca - 3 lipca - Praga Czeska

Zlot Skautów Słowiańskich w Pradze Czeskiej. Udział wyprawy polskiej 1077 harcerzy i 322 harcearki. Ze zlotu w Pradze około 300 harcerzy i harceerek wracają przez Czechosłowację wywieczkami wędrownymi. Cała wyprawa na zlot spotkała się w stolicy harcerskiej na Buczu, która została 5 lipca otwarta i stała się szkołą instruktorów.

1932 - 6 - 12 sierpnia - Bucze

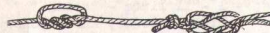
W szkole instruktorskiej na Buczu odbywa się VII Światowa Konferencja Skautek z udziałem 63 delegatek z 23 krajów. Bucze zostaje oddane Organizacji Harceerek stając się Szkołą Instruktorów Organizacji Harceerek.

- 7 - 15 sierpnia - Górczyn /Pomorze Kaszubskie/ zob.fot.str 12.
Międzynarodowy Zlot Skautów Wodnych - około 900 uczestników i 200 jednostek pływających. Duże ożywienie ruchu zachowego w Organizacji Harcerzy. Nowe inicjatywy w ruchu starszoharcerskim. Kolejna V-ta konferencja żeglarska. Zawązanie towarzystwa Budowy Harcerskich Schronisk Turystycznych. Liczby młodzieży wzrastają w stosunku do roku poprzedniego. - U harcerzy z 45 tysięcy do 56 tysięcy, u harceerek z 24 tysięcy do 37 tysięcy.

1935 - kwiecień - Spała - przygotowania do Zlotu

W Spale trwają intensywne przygotowania do zlotu harceerek i harcerzy. Część robót wykonują utworzone: Harcerskie Ochotnicze Drużyny Robotnicze. Jest ich 4, po 100 harcerzy. Dwie pracują w Spale, a dwie na Śląsku przy regulacji Wisły i przy budowie drogi. Ogółem drużyny te przepracowały w 1931 roku około 49 tysięcy godzin, z czego 26 tysięcy w Spale. Drużyny HODR tworzone są z młodych ludzi poszukujących pracy. Oprócz zatrudnienia zapewniają swym członkom przygotowanie zawodowe. Prowadzone są metodami harcerskimi. Kierownicy HODR są szkoleni na specjalnych kursach.

- 16 maja - Warszawa

Rozpoczęcie prac budowlanych budowy Domu Harcerstwa w Warszawie przy ulicy Łazienkowskiej 7. Budowa jest częściowo finansowana ze składek młodzieży harcerskiej. Dom ma pomieścić lokale dla Naczelnictwa, Głównych Kwater i Komend Chorągwi w Warszawie, przewidziano sale i świetlice oraz pokoje gościnne.

Zachowaj sobie ten numer. Materiałów do historii harcerstwa szukaj w rocznikach Na tropie i w Zeszytach Historycznych Koła Harcerzy i Harceerek.

- 1933 - 22-23 kwiecień - Katowice
XIII Zjazd Walny ZHP uchwała wniosek o zarejestrowanie ZHP jako stowarzyszenia wyższej użyteczności. Dokonuje wyboru Rady Starszego harcerstwa.
- 12 - 18 czerwca - Katowice-Gdynia
W sztafecie kajakowej Katowice-Gdynia bierze udział około 500 harcerzy.
- 19 lipca do 1 sierpnia - Bezmiechowa
Przedzłotowy obóz szybowcowy przygotowuje ekipę szybowcową na Jamboree w Budapeszcie. Poprzednio w tym samym roku odbyły się: kurs szybowcowy w Polichnie w marcu, wyższy kurs w Bezmiechowej w czerwcu.
- 2 - 14 sierpnia - G8d8118 - Węgry
Udział w IV Jamboree - Międzynarodowym Zlocie Skautowym w G8d8118 - 1126 harcerzy i 77 harcerek. Po zlocie wycieczki po Słowacji. Uczestnicy spotykają się nauczyciela 20 sierpnia.
- 1 października - Nierodzim /Śląsk/
Otwarcie Szkoły Instruktorów Zuchowych. Komendantem szkoły jest Aleksander Kamiński.
- 27 grudnia - 3 stycznia /1934/ - Brenna /Śląsk/
Kurs harcistrzowski gromadzi 27 uczestników. Zimowe obozy narciarskie - w Krynicy około 300 uczestników, w Zakopanem, w Bukowinie około 400 uczestników.

- 1934 - 1 marca - Warszawa
Na Polu Mokotowskim w Warszawie podejmują działalność Harcerskie Warsztaty Szybowcowe.
- 15 kwietnia - Warszawa
Naczelna Rada Harcerska z upoważnienia Zjazdu Walnego uchwała nowy statut ZHP.
- 1 - 11 lipca - Brenna
Międzynarodowy Kurs Zuchowy pod kierownictwem Aleksandra Kamińskiego zapoznaje instruktorów zagranicznych z nowym polskim pomysłem pracy z zuchami /wiołzkami/.
- 1 - 17 sierpnia - Zabie na Huculszczyźnie
Pierwszy Zlot Starszego Harcerstwa na Huculszczyźnie. 342 harcerki i 328 harcerzy. Potem VII Zjazd Starszego Harcerstwa, w którym bierze udział 80 przedstawicieli przemości i kół.

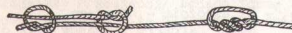
1934 - 9 września - Gdańsk
Zlot Hufca Gdańskiego - 743 uczestników, jest dowodem istnienia harcerstwa na terenie Wolnego Miasta Gdańsk.

- 7 - 8 października - Kraków
Instruktorki i instruktorzy zuchowi odbywają wspólną konferencję dla wymiany doświadczeń metodycznych. W grudniu Naczelna Rada Harcerska uchwała tekst prawa zuchowego jednolitości dla dziewcząt i dla chłopców.
- 2 - 9 grudnia - Warszawa
Pierwsza wystawa książki harcerskiej prezentuje dorobek wydawniczy harcerstwa: 500 książek i broszur.

- 1935 - 10 stycznia - Gdańsk
Utworzone zostają Gdańska Chorągiew Harcerek i Gdańska Chorągiew Harcerzy. W marcu powstaje Zarząd Oddziału ZHP w Gdańsku.
- 2 - 3 lutego - Zwardoń
W harcerskich zawodach narciarskich bierze udział 400 uczestników - w tym 32 zagranicznych.
- kwiecień - Warszawa
ZHP i Zarząd Główny Rodziny Kolejowej zawierają porozumienie w sprawie opieki nad drużynami złożonymi z dzieci pracowników PKP.
1 stycznia 1936 istnieją już 142 drużyny kolejowe z 4 tysiącami i 243 harcerzami.

- 11 - 25 lipca - Spała
Jubileuszowy Zlot Harcerstwa Polskiego odbywa się w lasach spalskich nad Pilicą. Udział w nim bierze: 7568 harcerek i 15132 harcerzy, a ponadto 460 harcerek i 759 harcerzy polskich z zagranicy, 259 skautek i 1138 skautów oraz 160 dawnych harcerek i 400 dawnych harcerzy. W czasie zlotu odbywają się m. inn.: 15 - 17 lipca - Międzynarodowa Konferencja Prasy Skautowej /63 uczestników z 8 krajów/, 17 lipca - Międzynarodowa Konferencja Zuchowa /40 uczestników z zagranicy z 10 krajów, 30 Polaków z zagranicy z 6 krajów, 200 instruktorów krajowych; 16-22 lipca Konferencja Skautek i Skautek Esperantystów - 160 uczestników/Prasowa - zob.fot. na str.13-ej.
- 28 lipca - 11 sierpnia - Ingarö /Szwecja/
Udział w Zlocie Starszych Skautów /II Rover Moot/ w Szwecji. Polska delegacja liczy 164 uczestników.

- 1935 - 5-7 sierpnia - Sztokholm
VIII Międzynarodowa Konferencja Skautowa wysłuchuje referatów polskich: M. Grażyńskiego - o harcerskiej inicjatywie walki z bezrobociem młodzieży, A. Kamińskiego - o nowej metodzie w ruchu młodziewym /wilczęcy, stanowiącej odstępstwo od klasycznego wzoru skautowego.
- 14 sierpnia - Gdynia
Szkuńcer "Zawisza Czarny" wyrusza pod dowództwem generała Mariusza Żurkiewicza w pierwszy rejs pełnomorski /1660 mil morskich/. Szkuńcer został w poprzednim roku przebudowany; udział pracy własnej harcerzy był decydujący. Inne harcerskie jachty odbyły kilka rejsów: "Temida" - 735 mil morskich i 300 mil morskich, "Korsarz" - 1078 mil morskich, "Pirat" - 450 mil morskich.
- 1 października - Warszawa
ZHP uzyskuje prawo organizowania harcerskich oddziałów przysposobienia wojskowego dla młodzieży pozaszkolnej. Oddziały te liczą 1050 uczestników.
- 1936 - 22 stycznia - Warszawa
Dawni harcerze z czasów walk o niepodległość zbierają się na I Walne Zebranie. Powstają kółka i grona dawnych harcerzy w kilkunastu miastach.
- 8 kwietnia - Warszawa
Rozporządzenie Rady Ministrów nadaje Związkowi Harcerstwa Polskiego statut w brzmieniu zgłoszonym przez ZHP. Związek zostaje uznany za stowarzyszenie wyższej użyteczności.
- 18 czerwca - 30 września
Wyprawa w składzie 8 instruktorów i 24 instruktorów wyrusza do Stanów Zjednoczonych dla szkolenia kadry harcerskiej w organizacji emigracji.
- 22 - 30 sierpnia - Jezioro Narocz
Nad Naroczą obozuje VIII Zjazd Starszego Harcerstwa /46 harcerzek i 67 harcerzy/. Uchwalona zostaje deklaracja ideowa i gospodarcza.
- 1 września - Warszawa
Główna Kwatiera Harcerzy rozpoczyna "trzyletni wyścig pracy" drużyn, który ma podnieść poziom pracy w ośrodkach słabszych.
- 1937 - maj - Górki Wielkie
Rozpoczyna pracę Ośrodek Harcerski w Górkach Wielkich koło Skoczowa. W ośrodku jest kilka budynków, jeden specjalnie przeznaczony na pomieszczenie dla kursów szkoleniowych. Powierzchnia terenu 124h.

- 1937 - W ośrodku prowadzone będą kursy instruktorskie, odbywać się będą konferencje, obozy i kolonie. Do ośrodka włączona zostaje Szkoła Instruktorów Zuchowych w pobliskim Nierodzimiu, a potem i Uniwersytet Wilejski. Komendantem ośrodka jest hm. Aleksander Kamiński.
- 13 czerwca - 18 września
Druga wyprawa 23 instruktorów i instruktorów do Stanów Zjednoczonych.
- 29 lipca - 13 sierpnia - Vogelenzang /Holandia/
Wyprawa na V Jamboree w Vogelenzang w Holandii - 727 harcerzy. W czasie zlotu dwie konferencje organizowane są przez ZHP: prasy skautowej i instruktorów wilczęcych.
- 1 września - Warszawa
Powstaje Harcerskie Biuro Wydawnicze "Na Tropie".
- 14 października - Warszawa
W związku z zamiarem "Obozu Zjednoczenia Narodowego" podporządkowania organizacji młodzieży kierownictwu politycznemu powstają porozumienie i wspólna deklaracja czterech organizacji /ZHP, Siew, Związek Strzeleczy, Organizacja Młodzieży Pracującej/ będąca formą sprzeciwu przeciw temu zamysłowi. Deklarację tę akceptuje w dniu 30 października Naczelna Rada Harcerska.
- 1938 - kwiecień - Budapeszt
Harcerska wyprawa lotnicza /4 samoloty, 1 szybowiec, 6 skoczków spadochronowych/ odwiedza skautów węgierskich.
- 3 maja - Warszawa
W tradycyjnej harcerskiej sztafecie kolarskiej bierze udział grupa kolarsko-lotnicza /9 samolotów pilotowanych przez harcerzy/.
- 10 maja - Płock
Harcerski Dzień Lotniczy jest przeglądem akrobacji lotniczej i skoczków spadochronowych.
- 10 czerwca - Warszawa
W Organizacji Harcerzy wprowadzona zostaje dla starszych chłopców /16-18 lat/ nazwa "skaut". Tworzy się nową jednostkę organizacyjną "szczep", złożoną z kilku drużyn.
- 10 - 17 lipca Gilwell /Anglia/
Na Międzynarodowej Konferencji Instruktorów Wilczęcych /200 delegatów z 12 krajów/ duże zainteresowanie budzi delegacja polska z Aleksandrem Kamińskim na czele. Polacy pokazują filmy na temat pracy zuchów.

1938 - 21 września - Śląsk
W związku z wypadkami na Zeolziu cztery chorągwie harcerek i harcerozry postawione zostają w stan pogotowia.

- 1 października - Warszawa
Ukończenie budowy Domu Harcerstwa w Warszawie.

- 26 października - Warszawa
Pierwszy apel sieci harcerskich radiostacji nadawczych na terenie kraju.

1 listopada następuje oficjalne otwarcie tej sieci.

- 12 listopada - Warszawa
Zjazd byłych żołnierzy Harcerskiego Batalionu z 1918 roku. Wmurowanie tablicy w Pałacu Saskim.

- 11 - 18 grudnia - Warszawa
Odbyna się III Ogólna Konferencja Kierowników Harcerstwa Polskiego poza granicami kraju.

1939 - 10 lutego - Warszawa
Zostaje zatwierdzony tymczasowy regulamin Harcerskiego Koła Morskiego. Jego komandorem mianowany jest dnia 10 marca generał Mariusz Żaruski. Koło liczy 200 członków.

- 12 kwietnia - Warszawa * * *
Naczelniczka Harcerek zatwierdza "Wytoczne Współpracy w Organizacji Harcerek i Przystosowania Wojskowego Kobiet".

- 15 - 28 lipca - Szczyrk
W III Zlocie Starszych Skautów w Monzie bierze udział 12-to osobowa delegacja polska.

- 15 lipca - Warszawa
Wyrusza 5 osobowa wyprawa harcerska naukowo-badawcza na Spitzbergen.

- 25 lipca - 7 sierpnia - Budapeszt
W GOSZELLIS odbywa się Światowy Zlot Skautek z udziałem około 1 tys. dziewcząt. Nazwa zlotu "Pax-Ting". Z Polski bierze udział 30 osobowa delegacja.

Maciej K. Sarbielewski

- 30 sierpnia
Mobilizacja Harcerstwa.
Szkolą życia nie są księgi,
ni uczonych pism foliały,
jeno groby bohaterów,
Zmarłych dla ojczyznej chwały !

KRZYŻ HARCERSKI

Kształt KRZYŻA HARCERSKIEGO wzorowany jest na kształcie Krzyża Virtuti Militari, najwyższego odznaczenia nadawanego w wojsku polskim za odwagę i męstwo.

KRZYŻ HARCERSKI otrzymuje harcerka przy składaniu przysiężenia.

Liczne kropki na krzyżu oznaczają dobre uczynki, jakie harcerka zobowiązuje się pełnić dobrowolnie w swej służbie harcerskiej.

LIŚCIE DĘBOWE to siła, umiędzynok, wytrwałość.
LIŚCIE LAUROWE to sprawność, wiedza.

CZUWAJ

To wezwanie do pracy nad swoim charakterem, do pomagania innym, to gotowość do czynu.

KOŁO to symbol doskonałości.

PROMIENIE to światło przewodnie prowadzące nas przez trudny do gwiazd

LIŁIJKĄ to symbol czystości ducha, służby idei, łączność ze skautingiem światowym.

O.N.C. to Ojczyzna, Nauka, Cnota.

DRUH ANDRZEJ MAŁKOWSKI

Opowiem wam historię prawdziwą chociaż brzmi jak legenda. Opowiem wam historię barwną, barwnej bowiem postaci dotyczącą. Jest to historia życia i dokonania druha Andrzeja Małkowskiego. On to bowiem był twórcą polskiego harcerstwa. I chociaż nigdy nie stał na jego czele — był przecież jego sercem i duszą.

Wszystko zaczęło się od czytania książek o skautingu angielskim a później długich rozmów z twórcą skautingu — Robertem Baden-Powell'em. Andrzej ukończył ideę skautingu. Idea ta stała się jego zasadą życiową, uczyniła go najgorętszym harcerzem. Prawo harcerskie stosował w swoim życiu na co dzień.

Zanim jednak Małkowski został harcerzem, należał do trzech organizacji młodzieżowych i patriotycznych. Członkowie tych organizacji przygotowywali się do walki zbrojnej o wolność Polski. Polska bowiem w tym czasie była podzielona pomiędzy trzech zaborców — Rosję, Prusy i Austrię. Tak więc mając wielu przyjaciół Andrzej przekonał ich do skautingu. Z tych zaś organizacji przeniósł do skautingu umiłowanie Ojczyzny. Tak więc harcerstwo wspaniale łączy cechy skautingu z miłością do Ojczyzny.

Andrzej Małkowski urodził się w 1889 roku pod Kielcami w zaborze rosyjskim. Uczył się w Krakowie i Lwowie. W 1910 roku — to znaczy 75 lat temu — zetknął się z książką Roberta Baden-Powella „Scouting for Boys”. Wkrótce potem kierował kursem skautingu we Lwowie. Zaczął wydawać pismo „Skaut”. Jeździł też parokrotnie do Anglii, aby bliżej poznać skauting i jego twórcę.

W 1913 roku, Andrzej wraz ze swoimi harcerzami wybrał się na zlot do Birmingham w Anglii. Napisał książkę o tej wyprawie, pod tytułem „Jak skauci pracują”. Jest to jedna z najpiękniejszych książek harcerskich.

We Lwowie na jednym z przyjacielskich zebrań, gdzie Andrzej mówił o skautingu — jedną ze słuchaczek była Ola Drohonowska. Na tym to spotkaniu została oczarowana Andrzejem i skautingiem. Wkrótce potem zostali narzeczonymi, a potem małżeństwem.

Kiedy wybuchła pierwsza wojna światowa w 1914 roku, Andrzej z plutonem harcerzy wstąpił do Pierwszej Brygady Józefa Piłsudskiego. Wojska te były organizowane w zaborze austriackim, składały więc przysięgę na wierność cesarzowi Austrii. Andrzej nie mógł zmusić się do przysięgi, że będzie lojalny dla zaborcy, musiał więc wystąpić z wojska. Wyjechał z żoną do USA. W Stanach Zjednoczonych zaczął tworzyć drużyny harcerskie wśród Polaków na emigracji. Pracował z ogromnym poświęceniem. Nie miał zbyt wiele czasu ani dla rodziny, ani dla synka, który się wkrótce tam urodził.

Ze Stanów Zjednoczonych Małkowski pojechał do Kanady. Tutaj właśnie, w Toronto, studiował w szkole wojskowej. Kiedy skończył studia wstąpił do kanadyjskiego wojska i znowu poszedł walczyć o wolność Polski. Walczył więc w Francji. Właśnie tam otrzymał rozkaz udania się do południowej Rosji, aby utworzyć harcerskie oddziały wojskowe. Do Rosji Andrzej płynął okrętami wojennymi. Na Morzu Śródziemnym okręt natknął się na minę i zatonął. Uratowano kilka osób, wśród uratowanych Andrzeja nie było. Umarł 19 stycznia 1919 roku.

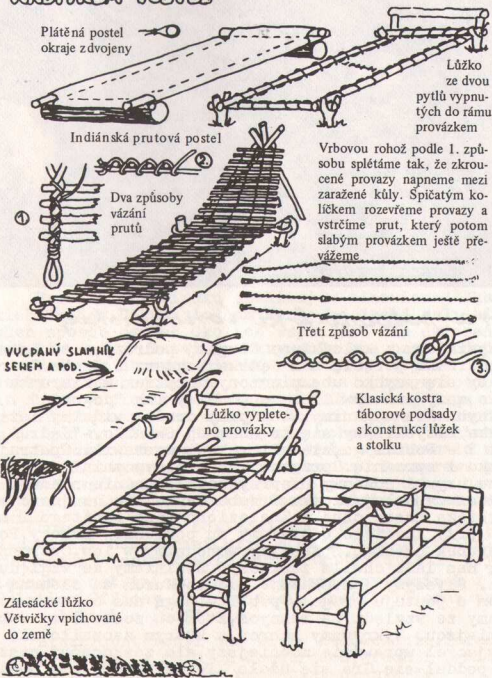
Andrzej Małkowski przeżył tylko 30 lat, ale jego życie było przeżyte wspaniale. Oddał swoje życie dla harcerstwa i żyje dzisiaj w sercu każdego harcerza.

CZUWAJ!

dh Rybałt

I NA TĄBORZE JE NEJDŹLEŻNIJŠIM NÁBYVKEM POSTEL

Pionierka obozové u skautů českých / uchoďčův

gra polowa 2-ki londyńskiej

Wsiadamy z kolejki po długiej podróży, a tu "straszna" wiadomość: NKWD porwało nam Jędrka, Bogdana i Jacka. Co zrobić? Puszczamy się szybko ubezpieczonym szykiem w kierunku wschodnim. Nie mamy ani chwili czasu, musimy ich "dogonić".

Chyba ich dogonimy. Wtem przy drodze widzimy leżącego człowieka. Przybliżamy się, to Andrzej Świątło. - "Jędrus, co ci zrobili? - Pobili go, złamali rękę i zostawili. Opatrujemy go szybko i sprawnie. Oprzytomniał - przypomniatł sobie pod-słuchane urywki rozmowy nieprzyjaciół odnośnie planów.

Ruszamy dalej. Wioska. Trzeba ostrożnie, czujność wzmożo-na. Przybiega nasza czujka. Znalaziono Lisa pobitego i nieprzy-tomnego przy kościele. Udzielamy mu poerwszej pomocy. Podać nam kierunek pościgu. Spieszymy, wchodzimy w las. Ostrożnie, bo mogą nas łada chwila zaskoczyć. Zwalniamy ze względu na rannych. Słyszmy jęk. Okazuje się że Kuroń ma złamaną rękę. Mówi nam o postoju wroga w pobliżu. Mogą nas b. łatwo zaskoczyć. Zwalniamy ze względu na rannych, których zostawiamy w bezpie-cznym miejscu. Wykrywamy schron, w którym zaczęto się NKWD. Nieprzyjaciel wprawdzie mocniejszy, ale zaskoczony naszym a-takiem poddał się. Gra się udała. Teraz możemy się posiłić.

przew. Stefan Scicifski.

Most linowy

fol. M. Szablewski

Biwak "BUDRYSY" hufca Wilno trwał dłużej niż zwykle dzięki dobrej kwaterze. Z drużyn: Bradford, Huddersfield, Leeds i Sheffield zjawilo się tylko 20 harcerzy. Podzieliłiśmy ich na trzy zastępy, a dla uczczenia zlotu w Spale/1935/ zastępy naz-waliśmy Piżsudski, Mościcki i Żubr. Komendantem biwaku J. Andrzej-owski, zastępowi: Suchomski, Pepliński, Jaszek, kucharzem Koszler, opiekunem M. Szablewski.

Przez 4 dni biwaku spaliliśmy w odnowionej "harcówce" angielskich Guides. Dokuczyło nam zimno, bo dużej sali nie mogli-śmy w żaden sposób ogrzać. Okolica wspaniała dla ćwiczeń. Drzewa, krzewy a także śnieg ułatwiały ukrywanie się przy podchodach.

Podczas naszych biwaków budujemy zwykle "tratwy", które nosimy po naszej trasie w marszu na wytrzymałość i czas. Ćwiczenia nasze w pionierce i zaprawie fizycznej dają nam dużo zadowolenia. Zachęcamy inne drużyny do podobnych ćwiczeń. Może pokażemy je Wam na zlocie. Nabierzcie ochoty do "tratowania".

Głównym ćwiczeniem biwaku było wybudowanie mostu 20 m długiego, 2 m wysoko nad "urojoną rzeką". Przeprawa przez most musiała trwać tylko 20 sekund dla pojedynczego harcerza. Pomocy w planowaniu i konstrukcji mostu udzielił nam dr Z. An-drzejewski. Podczas biwaku odwiedziłyśmy stację straży pożarnej. Strażacy pokazali nam sprzęt, użycie oraz siłę strumienia wod-nego. Druh obóz "zasmakował" przypadkowo kąpielą przysznico-wej. Wieczorem ostatniego dnia urządziliśmy kolnek z gośćmi: Public Relation Officer Girl Guides z Sheffield oraz naszych przyjaciół z Sheffield.

Biwak dostarczył nam wiele zadowolenia. Teraz czekamy na zlot i spotkanie w różnych konkursach, grach i ogniskach. Może któraś z drużyn namówimy na "tratowanie".

zastępowy ćwik R. Jaszek.

SZTANDAR HARCERSKI W VANCOUVER, B.K., KANADA

Dwadzieścia pięć lat harcerstwo polskie w Vancouver, Brytyjska Kolumbia w Kanadzie czekało na ten wzniosły moment w ich życiu organizacyjnym.

W niedzielę dnia 28 kwietnia 1985 roku o godzinie 11:45 czasu lokalnego, sztandar harcerski, tkany polskimi rękami, poświęcony przez księdza Joachima Michałowskiego, OMI, prowadził będzie naszą Młodzież Harcerską poprzez ziemską pielgrzymkę w służbie człowieka polsko-kanadyjskiego społeczeństwa, i na chwałę kraju Ojców - Wolnej Polski I.

Taka była treść przewodnich myśli oraz życzeń tego uroczystego dnia harcerskiego.

W kościele św. Kazimierza, tuż przed sumą ks. Michałowski, kapelan ZHP w tym mieście, dokonał uroczystości poświęcenia sztandaru. Rodzicami Chrzestnymi Sztandaru byli: państwo Janina i Szymon Dolmat. Przekazując sztandar harcerstwu, odczytali Oni słowa celu nadania takowego, jak następuje: .." W roku Jubileuszu 75-lecia zapoczątkowania Skautingu w Polsce; obchodów 25-lecia powstania pracy harcerskiej w Vancouver oraz 15-lecia istnienia tutaj Koła Przyjaciół Harcerstwa, w imieniu tego Koła z woli Pana Boga i pod opieką Ojca Świętego Jana Pawła II-go, składamy Wam szczerze życzenia kontynuowania pod tym sztandarem pożytecznej i jakże potrzebnej pracy harcerskiej." .. W imieniu Hufca harcerok "Tatry" sztandar przyjął dhna. Alicja Urbanowska, phm. hufcową a w imieniu Hufca harcerzy "Morskie Oko" sztandar przyjął dh. Krzysztof Stec, przew. hufcowy. Złożyli oni wówczas ślubowanie powiadając: .." Przyjmując sztandar hufców harcerskich w poczet innych sztandarów Związku Harcerstwa Polskiego przyrzekamy iż będziemy pod tym sztandarem zaszczytnie pełnić służbę; Bogu, Ojczyźnie i bliźnim ...". .. W czasie następnie Mszy Świętej, lekcję czytały Harcerki i Harcerze a ks. Kapelan wyraził swoją radość z faktu otrzymania sztandaru jako specjalnego symbolu w służbie tej młodzieży w jej codziennej pracy ku lepszemu człowieczeństwu !.

Sztandar Związku
Harcerstwa Polskiego w Vancouver, Brytyjska Kolumbia, Kanada .

Po tych uroczystościach kościelnych, poczt sztandarowy oraz Liczna Polonia zebrała się w sali podkościelnej dla uczestniczenia w uroczystościach cywilnych tego dnia. Witaj zebranych ks. Kazimierz Sulej, OMI, proboszcz parafii, wyrażając zadowolenie z tak pięknej uroczystości poświęcenia sztandarowi oraz życzy wszystkim dobrej dalszej pracy harcerskiej przy parafii św. Kazimie - rza w tym mieście. W imieniu Koła Przyjaciół Harcerstwa w Vancouver, przemówił dh. J. Urbanowski, dz. harc. Przewodniczący tego Koła, które było ofiarodawcą sztandarowi, zaprojektowanego przez dh. Urbanowskiego. Również, wskazał dh. Przewodniczący o wielkim wysiłku wykonania tej pracy, szczególnie haftowania dla sztandarowi - krzyża harcerskiego przez panję Skoczylas, która jeszcze do - datkowo, wykonała jeden krzyż taki i ofiarowała w pięknej drzewianej gablot - ce oprawiony - harcerstwu. Dziękował dh. Urbanowski raz jeszcze tym wszystkim, którzy od lat, pomagają pracy harcerskiej. Następnie, podpisali wybrani : księża, rodzice chrześni ofiarodawcy oraz odbiorcy - Akt Fundacji Sztandarowi Następła też uroczystość wbijania tradycyjnych - gwóźdź do sztandarowi. Za - kupiły je : Parafia św. Kazimierza, Ojcowie Oblaci, Tow. Polskie 'Zgoda', S.P.K. Koło Nr. 3, Związek Ziem Wschodnich RP, Oddział w B.C.C., oraz liczne osoby z lo - kalnej Polonii.

W imieniu harcerstwa, Polonii oraz KPH, podziękowanie za sztandar wyraziła ; dhna. A. Urbanowska, phm.

Byłiśmy również świadkami odbycia - Przyrządzenia harcerskiego - czterech harcerek - na nowy sztandar. Harcerstwo urządziło, krótki w treści kominek , pokazując skecze najmlodszych Zuchów, śpiewając piosenki harcerskie.

Poobiedzie tego dnia, zakończono tradycyjnym kołem harcerskim, śpiewając zna - ną nam piosenkę - "Idzie noc...".

Druhnzy z KPH przygotowały smeczne poczęstunki; kanapki i ciasta oraz kawę i herbatę. Należy się im tutaj podziękowanie na tą pracę. Również z tej oka - zji opracowano krótką jednodniówkę zawierającą historię pracy harcerskiej w Vancouver oraz Kanadzie.

Uroczystość choć krótka i zwięzła w czasie, pozostanie z pewnością długą w pamięci młodzieży harcerskiej bo sztandar nie dostaje się na codzień.

Jest to symbol życia harcerskiego z pokolenia na pokolenie w życiu Narodu Polskiego tak w Kraju jak i na całym świecie. ZB

nana okładka

afisz 75-lecia ZHP.

Czytelniczy z Kanady - a ilu was tam jest ?....

adres kolportera : phm J. BETOWSKI 1515 Lakeshore

East, Suite 1803, MISSISSAUGA, ONTARIO, CANADA L5E 3E3

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

GŁÓWNA
KWATERA HARCERZY
POLISH BOY SCOUTS AND GIRL GUIDES
ASSOCIATION

47 RUTLAND GATE LONDON SW7 1PB

Dh. hm. I. Pionka,
Redaktor "Na Tropie".

Drogi Druhu,

W załączeniu, na prośbę D-ha Naczelnika do wykorzystania w Na Tropie, przesyłam kopie oznaki zjazdowej - 3-go Zjazdu Kolekcjonerów, który ma się odbyć w osrodku skautowym w Wiltz, Luxembourg.

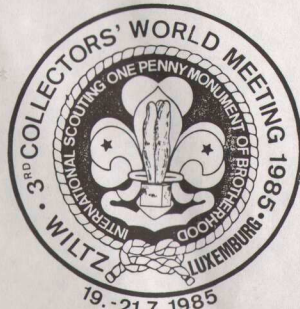
Związek Skautów w Luxembourg przez szereg lat organizował esrodek skautowy w Wiltz, a w roku 1979 założył Muzeum Skautowe. Te muzeum, chociaż jedno z najmłodszych, szczyty się duża ilością różnych oznak skautowych, a w tym jeden z najbogatszych zbiorów oznak organizacji skautowych na uchodźstwie, między innymi naszego Harcerstwa.

Prosimy o pomoc, przez ogłoszenie wzmianki w Na Tropie, w uzupełnieniu tego zbioru przesyłając oznaki harcerskie, o ile możliwe w dwóch egzemplarzach, na adres Głównej Kwatery Harcerzy.

Czywać :

Jerzy Mela

Jerzy Mela, phm.
sekretarz/skarbnik G.K.H.-rzy.

Biwak BUDRYSY IV Hufca Wilno 1985 fot. J. Andrzejowski

Rok XXXVIII.

Numer 7 - 8.

Lipiec
Sierpień
1985.

na tropie

Miesięcznik młodzieży harcerskiej wydaje Naczelnictwo ZHP poza granicami Kraju
Redaktor od 1953 r. hm Ignacy Płonka, 30 Anson Rd. London N.W.2.3UU England.
Adres redakcji i administracji Na tropie 30 Anson Rd. London NW2 3UU England.

K o l p o r t a ż

Ameryka - dz. h. T. Terpin 6961 W. Belmont Ave, Chicago 60634, U.S.A.

Australia - phm St. Janus 31 St. Hubert Rd. EAST IVANHOE, VICTORIA 3079.

Francja - hm Leon Kosmala 4 rue Begin, 57000 METZ, FRANCE.

Kanada - phm J. Betowski 1515 Lakeshore Rd East, Suite 1803 Mississauga, Ontario L5E 3E3

W. Brytania - hm L. Kliszewicz 7 Bridgford Rd. West Bridgford, Nottingham NG2 6AN.

Warunki prenumeraty - roczna : W. Brytania 4 funty, Francja 50 fr.

St. Zjednoczone, Australia, Kanada po 8 dolarów.

Czeki pocztowe wypełniać: Na tropie, Polish Boy Scouts and Girl Guides Assn.

archiwum
harcerskie.pl